

סיכום מפגש פורום מדידה, ידע ומחקר - 24.4.2014

השתתפו:

פרופ' ליאת קוליק - יו"ר הפורום
ליאורה ארנון- רכזת הפורום
משה גרומב- עמותת זינוק לדרך חדשה
ד"ר אהרן יורק- אוניברסיטת אריאל
ד"ר גלית ינאי-ונטורה- מכללה אקדמית עמק יזרעאל
סיגל פרידמן-גמליאלי – פעמונים
ד"ר עוזי ששון- מכללת בית ברל
שרה כהן- משרד העליה והקליטה
דנה שריר- בית איזי שפירא

מסמכים מצורפים:

- מסמך המטרות והיעדים של הפורום- מתוך התכנית האסטרטגית, עם התיקונים המוצעים

סוגיות שנדונו:

פתיחה

- המפגש נפתח בברכות של פרופ' ליאת קוליק, יושבת ראש הפורום, שהודתה למשתתפים שהגיעו ועדכנה בסדר היום ובמטרות המפגש
- הוצגה מטרת המפגש: לקראת סיום גיבוש התכנית האסטרטגית של המיזם ועבודת הצוותים השונים על המטרות והיעדים בכל אחד מן התחומים, הפורום מתבקש להתבונן בשנית על התכנית האסטרטגית ולגבש סופית את הצעתו למטרות ויעדי הפורום.

מהלך הדיון:

- התקיימו מפגשים שהוקדשו לשלושת נושאי הפורום- מדידה, ידע ומחקר וצוותי עבודה גיבשו הצעה למטרות ויעדים.
- המטרות והיעדים הוצגו לפורום והפורום בדיון משותף עבר יעד יעד ותיקן את הניסוחים וההצעות השונות, עד לכדי גיבוש התכנית המצ"ב.
- כל חברי הפורום התחייבו לעבור על התכנית המצ"ב עד ה-14.5.14 ולהעביר הערותיהם, כך שניתן יהיה לשלבה בתכנית האסטרטגית המוצעת.
- התכנית האסטרטגית תועלה לדיון בועד המנהל ותוצג בפורום הארצי בכנס המיזם בחודש יולי 2014, שם הציבור יוכל להגיב על ההצעות השונות של הפורום.

מטרות, יעדים ודרכי פעולה לפורום מדידה, ידע ומחקר- להערות סופיות

בתחום המדידה:

מטרה: פיתוח שיטת מדידה אחידה בת השוואה פשוטה ומוסכמת, ארצית ובין-לאומית, על מנת להעריך את תחום ההתנדבות בישראל: היקפו, מרכיביו ואפיוניו.

- המשך שימוש בסקר החברתי השנתי של הלמ"ס, תוך הצעת התאמות קלות¹ הכוללים התייחסות מרחיבה להגדרת המונח התנדבות.
- הטמעת שאלות בסקר כוח-האדם של הלמ"ס בנושא ההתנדבות (או עבודה ללא שכר)².
- הרחבת המדידה והעמקתה ע"י מחקרים ממוקדים, הן של הלמ"ס (מחקר הרחבה מדי 3-5 שנים) והן ע"י מימון חוקרים עצמאיים.
- הקמת צוות לעבודה משותפת עם נציגי הלמ"ס ליישום שלושת המטרות לעיל
- עיבוד מודלים ושיטות מדידה מהעולם³ ובחינת התאמתם לחברה הישראלית

מטרה: פיתוח כלים למדידת ההשפעה (Impact) הרב-מימדית של ההתנדבות והשלכותיה בקרב המתנדבים, הארגונים המעסיקים אותם, המוטבים והקהילות.

- חיבור ערכה להערכת השפעה (אימפקט), על בסיס ערכות קיימות⁴, של מדידת השפעה, הניתנת הן לשימוש עצמי ע"י הארגונים המעסיקים מתנדבים והן ע"י גורמי-חוץ.
- בדיקת התאמתן של הערכות הקיימות למציאות הישראלית
- הקמת צוות פיתוח ליצירת ערכה מותאמת, כולל תהליך משוב ותיקון
- בניית תהליך הטמעה לשימוש בערכות ומשוב התהליך והערכה, הפצתה לארגונים המפעילים מתנדבים ולאנשי אקדמיה.
- פיתוח מנגנונים למדידת ניהול ההתנדבות ע"י כל הארגונים המעסיקים מתנדבים: וולונטריים, ממלכתיים ועסקיים.
- הגדרת אמות מידה לניהול התנדבות על בסיס תדריכים ואמות מידה קיימים⁵

מטרה: פיתוח מנגנונים לעידוד מדידת תחום ההתנדבות וניהולו

- הכנת והתאמת תדריכים להערכה עצמית והפצתם בין הארגונים המפעילים מתנדבים.
- פיתוח תמריצים לארגונים העוסקים בהערכה ובמדידה: תו תקן לארגונים, מתן אותות הוקרה לעמותות בעלות תו התקן בלבד, מתן "ניהול תקין" של רשם העמותות רק לבעלי תו התקן.
- רתימת ארגונים למדידה והערכה משותפת סביב תחומי תוכן דומים או משלימים.
- העברת השתלמויות בין ראשי ארגונים המפעילים מתנדבים ובעיקר העמותות בנושא של הערכה ומדידה.
- עידוד המוסדות האקדמיים לפיתוח תכניות הוראה והכשרה בתחומי הערכה ומדידה בתחום ההתנדבות.

¹ פרק 12 בסקר החברתי

² כגון אלו ב-Manual on the Measurement of Volunteer Work

³ כגון החומרים מה-Manual on the Measurement of Volunteer Work

⁴ הערכה הבריטית וה-VPA של מדידת אפקטיביות נארה"ב

⁵ התדריך הבריטי והקנדי והמסמך אמנת ההתנדבות, 2007.

בתחום הידע:

מטרה: הקמת מרכז ידע ומידע לאיגום, לניהול ולהנגשת הידע הקיים והמתחדש

- זיהוי ואפיון קהלי היעד המגוונים וצרכיהם
 - מיפוי שוטף של מגוון קהלי יעד כגון: אנשי שדה, רכזי מתנדבים (חדשים וותיקים), אנשי מחקר, וסטודנטים.
 - ביצוע מחקר מתעדכן להערכת צרכים בכל אחד מקהלי היעד.
- פיתוח מודל לניהול מרכז הידע.
 - בחינת וניתוח מודלים שונים של מרכזי ידע מהארץ ומהעולם.
 - הצעה ובחירת המודל המתאים לקהלי היעד הרלוונטיים.
 - פיתוח מנגנון לעדכון מרכז הידע באופן מתמיד.
- אפיון סוגי הידע שיכללו במרכז הידע והמידע
 - בניית מפתחות לאפיון ולמיון הידע. היינו, אקדמי, דוחות פעולה ו"חכמת המעשה".
- בניית תשתיות להנגשת הידע.
 - תרגום מחקרים, מאמרים ומודלים לשפה העברית
 - אפיון כלים טכנולוגיים עליהם יוכל לפעול מאגר הידע
 - פיתוח תשתית לשיווק המאגר בקרב קהלי יעד רלוונטיים
 - פיתוח תהליכי הכשרה לאנשי מקצוע רלוונטיים אודות שימוש במאגר
 - יצירת כתב עת לפרסום דוחות פעולה וחכמת המעשה ("ידע אפור")

מטרה: פיתוח מנגנונים לתמיכה בתהליכי פיתוח ידע חדש והפצתו

- זיהוי כיוונים למחקר על פי הידע שנצבר במרכז הידע והצרכים שעלו ממגוון קהלי היעד.
 - בדיקת תמות והתפתחות הידע.
 - התייעצות עם קהלי היעד לגבי ידע חסר.
- בניית מנגנונים לעידוד ולתמרוץ של אנשי שדה לכתיבה ולתיעוד הניסיון המצטבר
 - פיתוח כלים נגישים ואפקטיביים לכתיבה, תיעוד המשגה ופיתוח ידע חדש בארגונים
 - הכשרות לקהלי יעד לתהליכי תיעוד והמשגה
 - יצירת פלטפורמות ללמידת עמיתים בתחומי פיתוח ידע
 - פיתוח מנגנונים להענקת מענקים לארגונים שיזמו פיתוח ידע בתחומם.
 - הבניית מנגנונים של שיתוף פעולה בין האקדמיה ומנהלי ההתנדבות לצורך מחקר ותיעוד הידע הקיים בשדה.

בתחום המחקר:

מטרה: פיתוח המחקר בתחום ההתנדבות וניהול ההתנדבות

- איתור מתמשך של תחומי המחקר החיוניים בתחום ההתנדבות
 - פיתוח מנגנון שיאתר את תחומי המחקר הקיימים כיום בארץ בתחום ההתנדבות.
 - מיפוי דיסציפלינות ותחומי מחקר חסרים ו/או חיוניים שעשויים לתרום להתנדבות ומתן המלצות בעניין.

- הקצאת תקציבי מחקר ייעודיים למחקר על התנדבות
 - הקמת קרן מחקר לאומית ייעודית לתחום ההתנדבות בתקצוב קבוע שנתי והקצאת תקציבים ייעודיים בקרנות מחקר לאומיים אחרים למטרה זו.
 - חיפוש שותפים תקציביים לתמיכה במחקר על התנדבות בארץ ובעולם.
 - קביעת אחוז קבוע מתקציב המשרדים למחקר על התנדבות.
- הקמת מכון מחקר לתחום ההתנדבות, בחסות אחד מהמוסדות האקדמיים
 - בחינת מודלים קיימים של מכוני מחקר בישראל ובעולם
 - תכנון להקמת התשתית למכון מחקר שיעסוק במחקר שיטתי בתחום ההתנדבות.

מטרה: עידוד חוקרים חדשים וקיימים לחקור את תחום ההתנדבות

- עידוד ופיתוח חוקרים בתחום ההתנדבות
 - הקמת חטיבות לימוד ייעודיות לתואר ראשון ושני בתחום ההתנדבות ומדידתה.
 - קביעת תקצוב ייעודי לתקנים לחברי סגל בכל מוסד אקדמי, בתחום ההתנדבות וכן עידוד סגל בכיר להנחות דוקטורנטים.
 - הקמת קרן מלגות ייעודית ופרסי הצטיינות, לעידוד מסטרנטים, דוקטורנטים ופוסט דוקטורנטים בתחום ההתנדבות.
 - הקמת כתב עת מדעי בתחום התנדבות בעל סטטוס אקדמי, תקצובו ותחזוקו השוטף.
- יצירת שיתופי פעולה בין מוסדות אקדמיים בארץ ובחו"ל ובין חוקרים בתחום ההתנדבות
 - איתור קרנות ותקציבים בינלאומיים והנגשתם לחוקרים בישראל.
 - פיתוח רשת מקצועית חברתית בארץ ובעולם ויצירת מנגנון להתחבר למאגרי מידע, מכונים והצעות מחקר.
 - הקמת מנגנון לארגון כנס שנתי מדעי וימי עיון קבועים בתחום התנדבות
 - פנייה לרשויות מחקר באוניברסיטאות לתקצוב משותף של מחקר ועידוד חוקרים לביצוע מחקר בתקציב בין-אוניברסיטאי משותף.
 - יצירת מנגנון לשיתוף פעולה בין האקדמיה וארגונים המפעילים מתנדבים, שיאפשר ביצוע מחקרי שדה.